

Research Paper

Identifying the Dimensions of Psychological Capital in Sport**Hamzeh Shamei¹, Korosh Veysi², Samira Ali Abadi³, Khaidan Hatami Khaibari⁴**

1. Department of physical education, Sanandaj Branch, Islamic Azad University, Sanandaj, Iran
2. Department of physical education, Sanandaj Branch, Islamic Azad University, Sanandaj, Iran (Corresponding Author)
3. Department of physical education, Sanandaj Branch, Islamic Azad University, Sanandaj, Iran
4. Department of physical education, Sanandaj Branch, Islamic Azad University, Sanandaj, Iran

Received:
08 May 2021

Accepted:
10 Aug 2021

Keywords:
Psychological capital, Self-talk, Self-efficacy, Resilience.

Abstract

Psychological capital is one of the important needs in the field of sports to improve the performance of athletes. Therefore, the present study was designed and implemented to identify the dimensions of psychological capital in sports. The method of the present study was qualitative based on the grounded theory method. The statistical population included experts who were aware of the subject of the research and according to the purposeful selection, 13 of whom were identified as the research sample. The collection tool was a semi-structured interview. The statistical method used in the present study included the coding method. The coding was done in three sections of open, axial and selective coding. To analyze the data of the present study, MaxQda software was used. The results showed that psychological capital in sports includes six dimensions of hope, self-talk, self-efficacy, resilience, optimism, and stress control. In order to improve psychological capital, efforts should be made to improve these dimensions.

1. Email: pejoheshsport@gmail.com
2. Email: koroshveisi@yahoo.com
3. Email: s.aliabadi311@gmail.com
4. Email: kiamak_2001@yahoo.com

Extended Abstract

Background and Purpose

Psychological capital plays an important and decisive role in the individual development and promotion of athletes' mental characteristics. Paying attention to psychological capital can guarantee desirable behaviors and attitudes by athletes and as a positive indicator will provide a basis for improving the performance of people in various areas of behavior and attitude. In other words, psychological capital will play an important role in the development and improvement of the mental and behavioral system of individuals (1). Psychological capital in sports can be effective in improving athletic performance and in developing sports environments (2). Due to the lack of evidence regarding psychological capital in sports, the present study can provide knowledge in the process of developing psychological capital in order to improve and expand the performance of athletes and other elements of sport (3). Given the importance of psychological capital, conducting the present study can create solutions to improve psychological capital in sports, which will lead to improving the mental state and attitude of athletes. It is also possible that the results of the present study can be

used in sports settings to improve psychological capital. Therefore, the present study aimed to identify and explain the dimensions of psychological capital in sports to answer the question what the dimensions of psychological capital in sports are.

Material and Methods

The present study was a qualitative research based on the grounded theory method. Grounded theory is used to identify the underlying categories of the phenomenon under study. Strauss and Corbin's systematic approach was used to perform the grounded theory method. The grounded theory is an inductive and exploratory research method that allows the researcher in various subject areas to formulate a theory and proposition instead of relying on existing and pre-formulated theories. The statistical population of the study included experts aware of the subject of the study, which according to the purposive selection, 13 of whom were identified as the research sample. The inclusion criterion was having research background and necessary knowledge about the research topic. The data collection tool in the qualitative section was semi-structured interview.

In order to check the validity, interview procedures and questions

were approved by some professors who were aware of the subject of the research and also aware of the research method to confirm the reliability of the data. Moreover, to investigate transferability, the study's findings were reviewed by two experts in sports psychology who did not participate in the study. In this way, the results were provided to these two experts and their approval of the created results was mentioned. Furthermore, for research reliability, research details and notes were recorded. On the other hand, in order to check the validity, all the texts provided from the interviews and the extracted codes were sent to the study's participants so that they could confirm the extracted texts and codes again. In the external audit section, the findings and paradigm (template) were coded to three professors in the field of sports with a specialization in sports psychology for comment, presentation and approval.

To check the validity, reliability, transferability and verifiability were used. For this purpose, in order to assess the reliability of the research process, the researcher confirmed the research process by eight experts' approval and used two coders to codify several interview samples to ensure the same views of the coders. Besides, to evaluate the transmissibility of the opinions

of three experts who did not participate in the research, they were consulted about the research findings. Also, in order to check the verifiability, all interviews were recorded and reviewed at the required times. In the present study, specialized committee was used to evaluate the reliability. In this way, the members of this specialized committee were used for parallel coding of some interviews as well as evaluation and programs related to the interviews. It should be mentioned that the statistical method used in the present study included the coding method. The coding was done in three sections of open, axial and selective coding. To analyze the data, Maxqda software was used.

Results

The results of the present study showed that 84.6% of the research samples were men and 15.4% were women. The findings also revealed that 76.9% of the participants had a doctoral degree and 25% had a master's degree. In order to identify the dimensions of psychological capital in sports, the experts' opinion in the form of a qualitative method were used. After performing the qualitative part, 26 initial codes were extracted in the coding process. After axial coding, 26 extracted codes were categorized accordingly in the open

coding section. According to the results of the study, it was found that psychological capital in sports includes six dimensions of hope, self-talk, self-efficacy, resilience, optimism and stress control.

Conclusion

Psychological capital is identified as one of the most important issues in all areas, including sports. Psychological capital is one of the hallmarks of positivism psychology, which is defined by characteristics such as a person's belief in his or her ability to achieve success, perseverance in pursuing goals, creating positive attributions about oneself, and enduring difficulties (4). The psychological capital of individuals is part of the psychology of positivism that has been considered in recent years. This approach believes that positive psychology, based on people's strengths, helps to improve their individual and organizational performance. Improving psychological capital has always been a key concern (5). As it is mentioned as one of the important variables in the path of growth and improvement of exercise. The importance of psychological capital has led to various researchers in this field. The research gap in the field of sports has caused the present study to be designed and implemented in

order to identify the dimensions of psychological capital in sports.

Keywords: Psychological Capital, Self-Talk, Self-Efficacy, Resilience.

References

1. Kim M, Do Kim Y, Lee HW. It is time to consider athletes' well-being and performance satisfaction: The roles of authentic leadership and psychological capital. *Sport Management Review*. 2020 Nov 1;23(5):964-77.
2. Kim M, Kim AC, Newman JI, Ferris GR, Perrewé PL. The antecedents and consequences of positive organizational behavior: The role of psychological capital for promoting employee well-being in sport organizations. *Sport Management Review*. 2019 Feb 1;22(1):108-25.
3. Henriksen K, Schinke R, Moesch K, McCann S, Parham WD, Larsen CH, Terry P. Consensus statement on improving the mental health of high-performance athletes. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*. 2020 Sep 2;18(5):553-60.
4. Avey JB, Wernsing TS, Luthans F. Can positive employees help positive organizational change? Impact of psychological capital and emotions on relevant attitudes and behaviors. *The journal of applied behavioral science*. 2008 Mar;44(1):48-70.

5. Chang C, Putukian M, Aerni G, Diamond A, Hong G, Ingram Y, Reardon CL, Wolanin A. Mental health issues and psychological factors in athletes: detection, management, effect on performance and prevention: American Medical Society for Sports Medicine Position Statement—Executive Summary. British journal of sports medicine. 2020 Feb 1;54(4):216-20.

مقاله پژوهشی

شناسایی ابعاد سرمایه روان‌شناختی در ورزش

حمزه شمعی^۱، کوروش ویسی^۲، سمیرا علی‌آبادی^۳، خیدان حاتمی خیبری^۴

۱. گروه تربیت‌بدنی، واحد سنندج، دانشگاه آزاد اسلامی، سنندج، ایران

۲. گروه تربیت‌بدنی، واحد سنندج، دانشگاه آزاد اسلامی، سنندج، ایران (نویسنده مسئول)

۳. گروه تربیت‌بدنی، واحد سنندج، دانشگاه آزاد اسلامی، سنندج، ایران

۴. گروه تربیت‌بدنی، واحد سنندج، دانشگاه آزاد اسلامی، سنندج، ایران

چکیده

سرمایه روان‌شناختی یکی از نیازهای مهم در حوزه ورزش در جهت بهبود عملکرد ورزشکاران می‌باشد. این مسئله سبب شده است تا پژوهش حاضر با هدف شناسایی ابعاد سرمایه روان‌شناختی در ورزش طراحی و اجرا شود. روش پژوهش حاضر از نوع کیفی بود که با توجه به روش گراندد تئوری انجام شد. جامعه آماری پژوهش، خبرگان آگاه به موضوع پژوهش بودند که برحسب انتخاب هدفمند، ۱۳ نفر از این افراد به‌عنوان نمونه پژوهش مشخص شدند. ابزار گردآوری پژوهش، مصاحبه نیمه‌ساختاریافته بود. روش آماری به‌کاررفته کدگذاری بود. کدگذاری در سه بخش کدگذاری باز، محوری و انتخابی انجام شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش از نرم‌افزار مکس کیودی ای استفاده شد. مطابق با نتایج پژوهش مشخص شد که سرمایه روان‌شناختی در ورزش شامل شش بعد امید، خودگویی، خودکارآمدی، تاب‌آوری، خوش‌بینی و کنترل تنش است. برای بهبود سرمایه روان‌شناختی باید به‌منظور بهبود ابعاد امید، خودگویی، خودکارآمدی، تاب‌آوری، خوش‌بینی و کنترل تنش تلاش شود.

تاریخ دریافت:

۱۴۰۰/۰۲/۱۸

تاریخ پذیرش:

۱۴۰۰/۰۵/۱۹

واژگان کلیدی:

سرمایه روان‌شناختی، خودگویی، خودکارآمدی، تاب‌آوری

مقدمه

سبب شده است تا اتفاق نظر کلی در حوزه‌های مربوط به آن در دسترس نباشد (والتون و همکاران، ۲۰۲۰). امروزه با بررسی ابعاد روان‌شناختی افراد می‌توان بسیاری از مشکلات و معضلات زندگی آنان را شناسایی کرد و راهکارهایی برای مدیریت آن به کار بست (کواسین و همکاران، ۲۰۱۷). این مسئله سبب شده است تا توجه به ابعاد روان‌شناختی افراد مهم و کلیدی‌تر از همیشه مدنظر قرار گیرد. امروزه بهبود

مسائل روان‌شناختی به‌عنوان یک حوزه جذاب همواره مدنظر روان‌شناسان بوده است و محققان در این حوزه فعالیت‌هایی داشته‌اند (چانگ و همکاران، ۲۰۲۰). توجه به مسائل روان‌شناختی همواره موردتأکید روان‌شناسان بوده است و از آن به‌عنوان یک حوزه برای پیش‌بینی رفتارها و شناسایی علل رفتارها نام برده شده است. از طرفی ابهامات و پیچیدگی‌های مسائل روان‌شناختی

1. Email: pejoreshsport@gmail.com
2. Email: koroshveisi@yahoo.com
3. Email: s.aliabadi311@gmail.com
4. Email: kiamak_2001@yahoo.com

متغیری در جهت ارتقا عملکرد افراد یاد شود (لای، هسیه، چانگ و نی، ۲۰۲۰).

سرمایه روان‌شناختی از مفاهیم نوینی است که از هزاره سوم مطرح شده و از سال ۲۰۰۶ در حوزه‌های مختلف وارد شده است و با توجه به نقش بی‌بدیل آن در تولید ثروت سازمانی به کانون پژوهشی اندیشمندان و اندیشه‌ورزان حوزه رفتار، مدیریت منابع انسانی و سرمایه انسانی تبدیل شده است (علی‌محمدی و عباسی، ۲۰۱۵). توجه به سرمایه روان‌شناختی به‌عنوان یک مسئله مهم مدنظر پژوهشگران بسیاری قرار گرفته است (کیم، کیم و لی، ۲۰۲۰). شکل‌گیری سرمایه روان‌شناختی می‌تواند به افراد در جهت ایجاد فضای اجتماعی به‌منظور سازگاری‌های فردی و گروهی با محیط پیرامون خود کمک بسیاری کند (دارویشموتوالی و علی، ۲۰۲۰). سرمایه روان‌شناختی می‌تواند در نگاه آرمانی خود به شکل‌گیری سرمایه اجتماعی منجر شود؛ به صورتی که سرمایه روان‌شناختی می‌تواند به‌واسطه هماهنگی میان فرد با محیط پیرامون خود به ایجاد هم‌افزایی افراد منجر شود (آنگلین و همکاران، ۲۰۱۸). سرمایه روان‌شناختی، حالت روان‌شناختی مثبت و رویکرد واقع‌گرا و انعطاف‌پذیر به زندگی است که از چهار سازه امید، خوش‌بینی، تاب‌آوری و خودکارآمدی تشکیل می‌شود و هرکدام از آن‌ها یک ظرفیت روان‌شناختی مثبت در نظر گرفته می‌شوند، دارای مقیاس اندازه‌گیری معتبر است، مبتنی بر نظریه و پژوهش است، وابسته به حالت است، قابلیت رشد دارد و به‌طور چشمگیری با پیامدهای عملکردی ارتباط دارد (فروهر و همکاران، ۲۰۱۲).

سرمایه روان‌شناختی در محیط‌های ورزشی می‌تواند به‌عنوان یک مسئله مهم مدنظر قرار گیرد (کیم و همکاران، ۲۰۱۹). بهبود سرمایه روان‌شناختی در ورزش می‌تواند به جذب و مشارکت ورزشی افراد کمک بسیار کند (مورگان و همکاران، ۲۰۱۹). از طرفی سرمایه روان‌شناختی در حوزه ورزش می‌تواند به بهبود وضعیت

وضعیت روانی به‌عنوان یکی از نگرانی‌های مهم در عرصه ورزش مدنظر پژوهشگران قرار گرفته است (ساراس و همکاران، ۲۰۱۸). شکل‌گیری شرایط ایده‌آل روانی در عرصه‌های مختلف ورزشی می‌تواند فواید بی‌شمار فردی و گروهی داشته باشد که این مسئله روند عملکردی ورزشکاران را به‌شدت تحت‌تأثیر قرار می‌دهد (تروجیان، ۲۰۲۰). از طرفی شکل‌گیری شرایط روانی مناسب در میان افراد می‌تواند در جذب و حضور فعال آنان در ورزش کمک بسیاری کند (هنریکسن و همکاران، ۲۰۲۰).

روان‌شناسان بر این باورند که مهارت‌های روانی مانند هر مهارت دیگر، قابل‌آموزش و تمرین هستند و بدون بهره‌گیری از آن‌ها دستیابی به اوج عملکرد ممکن نخواهد بود (قدیری و صالحیان، ۲۰۱۹). امروزه در جهت توسعه فعالیت‌های اجتماعی در ورزش، از سرمایه روان‌شناختی استفاده مناسب شده است. سرمایه روان‌شناختی عبارت است از توسعه حالت روان‌شناسانه مثبت فردی (اوی، ویرنسینگ و لوتانز، ۲۰۰۸). لوتانز (۲۰۱۲) اشاره کرد که مؤلفه‌های سرمایه روان‌شناختی شامل امیدواری (اراده یا پویایی و راهکار یا راه چاره) کارآمدی (اعتمادبه‌نفس و اعتقاد به تحقق اهداف یا وظایف) انعطاف‌پذیری (احیا و فرارفتن از مشکلات) و خوش‌بینی (سبک استنادی مثبت درباره وقایع و انتظار آینده مثبت) می‌شود. به اعتقاد وی، زمانی که این مؤلفه‌ها باهم ترکیب می‌شوند، تشکیل یک سازه سطح بالا را می‌دهند که سرمایه روان‌شناختی نامیده می‌شود (لوتانز، ۲۰۱۲). همچنین علاوه بر کارکردهای سرمایه روان‌شناختی، مشخص شده است که سرمایه روان‌شناختی تلویحات مهمی نیز برای مدیریت منابع انسانی دارد و می‌توان از آن برای گزینش، ارتقا و حفظ و نگهداری کارکنان نیز استفاده کرد (فروهر، احسان ملکی، روزبهانی و شاه محمدی، ۲۰۱۲). ظرفیت‌های سرمایه روان‌شناختی سبب شده است تا از آن به‌عنوان

ذهنی و روانی ورزشکاران منجر شود و شرایطی را برای بهبود عملکرد آنان در حوزه‌های ورزشی فراهم کند (کیم و همکاران، ۲۰۲۰). شکل‌گیری سرمایه روان‌شناختی می‌تواند در نهادینه‌سازی ورزش در جامعه کمک بسیار کند و سبب ایجاد هماهنگی‌های فردی و گروهی در حوزه‌های مختلف ورزش شود (کیم و همکاران، ۲۰۱۷).

بهبود سرمایه روان‌شناختی به‌عنوان یک نگرانی و دغدغه مناسب سبب شده است تا تلاش‌های عمده‌ای در این زمینه شود (گوپتا و شاهین، ۲۰۱۷). ماهیت سرمایه روان‌شناختی در جهت بهبود عملکرد افراد سبب شده است تا از آن به‌عنوان ظرفیتی مطلوب در ورزش یاد شود؛ به‌عبارتی، کارکردهای سرمایه روان‌شناختی در تمامی حوزه‌ها از جمله ورزش کاملاً درک می‌شود. از طرفی نیاز است تا مدل‌های بومی مؤلفه‌ها و ابعاد سرمایه روان‌شناختی در ورزش پوشش داده شود تا شرایط بومی متناسب با فضای کشور ایران را فراهم کند. اگرچه اهمیت شکل‌گیری سرمایه روان‌شناختی مهم و ضروری است، روند توسعه و بهبود آن در ورزش ایهام‌های اساسی دارد. یکی از مسائل مهمی که روند توسعه سرمایه روان‌شناختی را به‌شدت تحت‌تأثیر قرار داده است، ایهام درباره ابعاد سرمایه روان‌شناختی در ورزش است. بدون‌شک، نبود آگاهی درباره ابعاد سرمایه روان‌شناختی در ورزش سبب شده است تا اختلالات در مسیر بهبود آن ایجاد شود. اشراف‌نداشتن بر ابعاد سرمایه روان‌شناختی در ورزش، بدون‌شک سبب شده است تا دغدغه لازم در جهت شکل‌گیری و بهبود سطح سرمایه روان‌شناختی در ورزش ایجاد شود؛ به‌عبارتی، انجام پژوهش حاضر می‌تواند روند ایجاد دغدغه درباره بهبود سرمایه روان‌شناختی در ورزش را تسریع کند. سرمایه روان‌شناختی نقش مهم و تعیین‌کننده‌ای در تحول فردی و ارتقا شاخص‌های ذهنی ورزشکاران دارد. توجه به سرمایه روان‌شناختی می‌تواند تضمین‌کننده رفتارها و نگرش‌های مطلوب از سوی

ورزشکاران باشد و به‌عنوان یک شاخصه مثبت‌گرا زمینه ارتقای عملکرد افراد در حوزه‌های مختلف رفتاری و نگرشی را فراهم خواهد کرد؛ به‌عبارتی، سرمایه روان‌شناختی نقش مهمی در روند توسعه و بهبود عملکرد سیستم ذهنی و رفتاری افراد خواهد داشت (محرّم‌زاده و همکاران، ۲۰۱۹). سرمایه روان‌شناختی در ورزش می‌تواند بر بهبود عملکردهای ورزشی تأثیرگذار باشد و از طرفی در راستای ارتقای محیط‌های ورزشی نیز مؤثر باشد. با توجه به کمبود شواهد درباره سرمایه روان‌شناختی در ورزش، انجام پژوهش حاضر می‌تواند ضمن ارتقای دانش درباره روند توسعه سرمایه روان‌شناختی، زمینه را برای بهبود و گسترش عملکرد ورزشکاران و سایر ارکان ورزشی فراهم کند. با توجه به اهمیت سرمایه روان‌شناختی، انجام پژوهش حاضر می‌تواند راهکارهایی درباره بهبود سرمایه روان‌شناختی در ورزش ایجاد کند که این مسئله به ارتقای وضعیت فکری و نگرشی ورزشکاران منجر شود. همچنین این احتمال وجود دارد که نتایج پژوهش حاضر در جهت بهبود سرمایه روان‌شناختی بتواند در محیط‌های ورزشی استفاده شود؛ از این‌رو این امر سبب شده است تا پژوهش حاضر با هدف شناسایی و تبیین ابعاد سرمایه روان‌شناختی در ورزش سعی در پاسخ به این سؤال انجام شود که ابعاد سرمایه روان‌شناختی در ورزش کدام‌اند؟

روش‌شناسی پژوهش

روش پژوهش حاضر از نوع کیفی بود که با توجه به روش گراند تئوری انجام شد. روش گراند تئوری یا نظریه داده‌بنیاد یک روش پژوهش کیفی است که برای شناسایی مقوله‌های زیربنایی پدیده مطالعه‌شده استفاده می‌شود. برای انجام روش گراند تئوری از رهیافت نظام‌مند استراوس و کوربین استفاده شد. روش گراند تئوری یک روش پژوهشی استقرایی و اکتشافی است

که به پژوهشگر در حوزه‌های موضوعی گوناگون امکان می‌دهد تا به‌جای اتکا به تئوری‌های موجود و ازپیش تدوین‌شده خود به تدوین تئوری و گزاره اقدام کند.

جامعه آماری پژوهش، خبرگان آگاه به موضوع پژوهش بودند که برحسب انتخاب هدفمند، ۱۳ نفر از این افراد به‌عنوان نمونه پژوهش مشخص شدند. ملاک خبره‌بودن در پژوهش حاضر، داشتن سوابق پژوهشی و آگاهی لازم درباره موضوع پژوهش بود. جدول ۱ ویژگی نمونه‌های پژوهش را نشان می‌دهد.

شرکت‌کنندگان

جدول ۱. ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه‌های پژوهش

Table 1. Demographic characteristics of research samples

سطح تحصیلات Education level	سن (سال) Age (year)	جنسیت Gender	مشارکت‌کنندگان Participants
دکتری PhD	35	زن Women	1
دکتری PhD	38	مرد Man	2
دکتری PhD	42	زن Women	3
دکتری PhD	45	مرد Man	4
دکتری PhD	42	مرد Man	5
کارشناسی ارشد Master	45	مرد Man	6
دکتری PhD	36	مرد Man	7
دکتری PhD	39	مرد Man	8
کارشناسی ارشد Master	48	مرد Man	9
کارشناسی ارشد Master	55	مرد Man	10
دکتری PhD	42	مرد Man	11
دکتری PhD	51	مرد Man	12
دکتری PhD	52	مرد Man	13

ابزار و شیوه‌های گردآوری

ابزار گردآوری پژوهش حاضر در بخش کیفی، مصاحبه نیمه‌ساختاریافته بود. برای بررسی اعتبار پذیری، روال و سؤالات مصاحبه‌ها به تأیید برخی اساتید آگاه به موضوع پژوهش و همچنین آگاه به روش پژوهش رسید تا میزان موثق بودن داده‌های پژوهش تأیید شود. همچنین برای بررسی انتقال‌پذیری، یافته‌های پژوهشی توسط دو متخصص در حیطه روان‌شناسی ورزشی که در پژوهش مشارکت نداشتند، بررسی شد؛ بدین صورت که نتایج در اختیار این دو متخصص قرار داده شد و آنان نتایج را تأیید کردند. برای اطمینان‌پذیری جزئیات پژوهش و یادداشت‌برداری‌ها ثبت و ضبط شد. از طرفی برای بررسی معتبر بودن نیز تمامی متون ایجادشده از مصاحبه‌ها و کدهای استخراج‌شده به مشارکت‌کنندگان پژوهش ارسال شد تا آنان دوباره متون و کدهای استخراج‌شده را تأیید کنند. در بخش ممیزی بیرونی، یافته‌ها و پارادایم (الگو) کدگذاری به سه نفر از اساتید حوزه ورزش دارای تخصص روان‌شناسی ورزشی برای اظهارنظر ارائه شد و تأییدیه آن‌ها دریافت شد.

همچنین برای سنجش پایایی داده‌های کیفی در این پژوهش، از روش «پایایی بازآزمون» استفاده شد که به میزان سازگاری طبقه‌بندی داده‌ها در طول زمان اشاره دارد. این شاخص را می‌توان زمانی محاسبه کرد که یک کدگذار یک متن را در دو زمان متفاوت کدگذاری کرده باشد. برای محاسبه پایایی بازآزمون از میان مصاحبه‌های انجام‌شده، چهار مصاحبه به‌عنوان نمونه انتخاب شده و هر کدام از آن‌ها در فاصله زمانی کوتاه و مشخص دوباره کدگذاری می‌شوند. سپس کدهای مشخص شده در دو فاصله زمانی برای هر کدام از مصاحبه‌ها با هم مقایسه می‌شوند و از طریق میزان توافقات و عدم توافقات موجود در دو مرحله کدگذاری،

شاخص ثبات برای آن پژوهش محاسبه می‌شود. در هر کدام از مصاحبه‌ها، کدهایی که در دو فاصله زمانی باهم مشابه هستند، با عنوان توافق و کدهای غیرمشابه با عنوان عدم توافق مشخص می‌شوند. شاخص پیشنهادی زیر برای محاسبه پایایی باز آزمون بین کدگذاری‌های پژوهشگر در دو فاصله زمانی پیشنهاد شده است. میزان این ضریب در پژوهش حاضر ۸۳/۸ درصد مشخص شد که با توجه به بیشتر بودن از ۷۰ درصد، نشان‌دهنده مناسب بودن سطح این شاخص بود.

$$100\% = \frac{\text{تعداد توافقات}}{\text{تعداد کل کدها}} \times 100\%$$

درصد توافق
درون موضوعی

فرمول ۱- نحوه محاسبه درصد توافق درون موضوعی

Formula 1- How to calculate the percentage of agreement within the subject

پژوهشگر در حین انجام این پژوهش و در جریان کدگذاری مصاحبه‌ها چند مصاحبه را به‌عنوان نمونه در فاصله هشت‌روزه کدگذاری مجدد کرد. با مراجعه به کدهای اولیه استخراج‌شده از آن مصاحبه‌ها و کدهای مجدد آن‌ها جدول زیر به دست آمد.

برای بررسی دقت کدگذاری انجام‌شده از روش کدگذاری بی‌طرف استفاده شد. در این روش از یک نفر که سابقه ذهنی از موضوع پژوهش ندارد، خواسته می‌شود که متن مصاحبه‌ها را بررسی و کدگذاری مجدد کند. بدین‌منظور، متن پیاده‌سازی‌شده مصاحبه‌ها در هر مرحله به یک فرد با تحصیلات دکتری خارج از پژوهش ارائه شد و از وی درخواست شد تا آن‌ها را براساس ادراک خود کدگذاری کند. در پایان به‌منظور بررسی توافق بین دو کدگذاری، با استفاده از نرم‌افزار

اس‌پی‌اس‌اس^۱ ضریب کاپا محاسبه شد که نتایج آن در جدول زیر ارائه شده است. از دیدگاه فلیس^۲ (۱۹۸۱) اگر این ضریب در شرایط معناداری بیشتر از ۰/۶ باشد، خوب است و اگر بیشتر از ۰/۷۵ باشد، بیانگر توافق عالی میان کدگذاران است. نتایج جدول زیر نشان می‌دهد که کیفیت کدگذاری انجام‌شده در این پژوهش از دقت بسیار مطلوب برخوردار است.

جدول ۲- شاخص‌های کاپای محاسبه‌شده پژوهش

Table 2- Calculated kappa indices of the research

عدد معناداری Significant number	انحراف از استاندارد Deviation from the standard	ضریب کاپا Kappa coefficient
0.000	0.057	0.854

روش پردازش داده‌ها

روش آماری به‌کاررفته در پژوهش حاضر، کدگذاری بود. کدگذاری در سه بخش کدگذاری باز، محوری و انتخابی انجام شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش از نرم‌افزار مکس کیودی‌ای استفاده شد.

یافته‌ها

نتایج پژوهش حاضر نشان داد، ۸۴/۶ درصد از نمونه‌های پژوهش را مردان و ۱۵/۴ درصد را زنان تشکیل دادند. براساس نتایج، ۷۶/۹ درصد از نمونه‌های پژوهش دارای مدرک دکتری بودند و ۲۵ درصد مدرک کارشناسی‌ارشد داشتند. به‌منظور شناسایی ابعاد سرمایه روان‌شناختی در ورزش از بررسی نظرات خبرگان در قالب روش کیفی استفاده شد. جدول ۳ نتایج مربوط به کدگذاری باز داده‌های پژوهش را نشان می‌دهد.

برای بررسی روایی از قابلیت باورپذیری (اعتبار)، انتقال‌پذیری و تأییدپذیری استفاده شد. بدین‌منظور محقق برای بررسی قابلیت باورپذیری از تأیید فرایند پژوهش توسط هشت متخصص و همچنین استفاده از دو کدگذار به‌منظور کدگذاری چند نمونه مصاحبه، برای کسب اطمینان از یکسانی دیدگاه کدگذاران استفاده کرد. همچنین برای بررسی انتقال‌پذیری از نظرات سه متخصص که در پژوهش مشارکت نداشتند، درمورد یافته‌های پژوهش مشورت شد. برای بررسی قابلیت تأییدپذیری نیز از ثبت و ضبط تمامی مصاحبه‌ها و بررسی آنان در زمان‌های موردنیاز استفاده شد. در پژوهش حاضر برای بررسی پایایی، از کمیته‌های تخصصی استفاده شد؛ بدین صورت که از اعضای این کمیته تخصصی برای کدگذاری موازی برخی مصاحبه‌ها و همچنین ارزیابی و برنامه‌های مربوط به مصاحبه‌ها استفاده شد.

جدول ۳- کدگذاری باز
Table 3- Open coding

ردیف	کدهای استخراج‌شده Extracted codes	خبیره ۱ Expert 1	خبیره ۲ Expert 2	خبیره ۳ Expert 3	خبیره ۴ Expert 4	خبیره ۵ Expert 5	خبیره ۶ Expert 6	خبیره ۷ Expert 7	خبیره ۸ Expert 8	خبیره ۹ Expert 9	خبیره ۱۰	خبیره ۱۱	خبیره ۱۲	خبیره ۱۳
۱	صحبت با خود در زمان مشکل Talk to yourself in difficult times	1	1	1	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1
۲	مرور اهداف به‌طور مستمر Review goals continuously	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0	1	0	1
۳	دادن انگیزش به خود Motivate yourself	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1
۴	توانایی ایجاد راه‌حل در مواقع موردنیاز Ability to create solutions when needed	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
۵	پایداری در انجام مهارت‌های مدنظر Consistency in performing the desired skills	0	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0
۶	توانایی در تعیین وظایف فردی و گروهی Ability to determine individual and group tasks	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0
۷	توانایی در مشارکت و تعامل فردی و گروهی Ability to participate and interact individually and in groups	1	0	0	0	1	1	0	1	0	1	1	1	0
۸	توانایی در هدف‌چینی Ability in Chinese target	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0
۹	توانایی در حل مشکلات دیگران Ability to solve the problems of others	1	1	0	1	1	0	0	0	1	1	0	1	1
۱۰	کمک به دیگران برای انجام مهارت‌ها Helping others to develop skills	1	1	0	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1
۱۱	تمرکز بر خواسته‌های ورزشی Focus on sports demands	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1
۱۲	امیدواری در حل مشکلات موجود Hope in solving existing problems	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1
۱۳	اعتماد به ظرفیت‌های فردی و گروهی Confidence in individual and group capacities	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	0	1	1
۱۴	رضایت از عملکرد خود Satisfaction with your performance	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	0
۱۵	عملکرد منطقی در زمان بروز مشکلات Reasonable performance when problems arise	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
۱۶	توجه به جنبه‌های مثبت کار Pay attention to the positive aspects of work	1	1	0	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1
۱۷	خوش‌بینی به آینده Optimism for the future	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1
۱۸	ایمان به ظرفیت‌های خود	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

کدگذاری محوری را نشان می‌دهد. پس از انجام بخش کیفی، ۲۶ کد اولیه در فرایند کدگذاری استخراج شد. جدول ۴ نتایج مربوط به

جدول ۴- کدگذاری محوری

Table 4- Axial coding

کدها Code	مقوله‌ها Categories
صحبت با خود در زمان مشکل Talk to yourself in difficult times	خودگویی Self-talk
مرور اهداف به‌طور مستمر Review goals continuously	
دادن انگیزش به خود Motivate yourself	
توانایی ایجاد راه‌حل در مواقع موردنیاز Ability to create solutions when needed	
پایداری در انجام مهارت‌های مدنظر Consistency in performing the desired skills	
توانایی در تعیین وظایف فردی و گروهی Ability to determine individual and group tasks	خودکارآمدی Efficacy
توانایی در مشارکت و تعامل فردی و گروهی Ability to participate and interact individually and in groups	
توانایی در هدف‌چینی Ability in Chinese target	
توانایی در حل مشکلات دیگران Ability to solve the problems of others	
کمک به دیگران در انجام مهارت‌ها Helping others to develop skills	
تمرکز بر خواسته‌های ورزشی Focus on sports demands	امید Hope
امیدواری در حل مشکلات موجود Hope in solving existing problems	
اعتماد به ظرفیت‌های فردی و گروهی Confidence in individual and group capacities	

ادامه جدول ۴- کدگذاری محوری

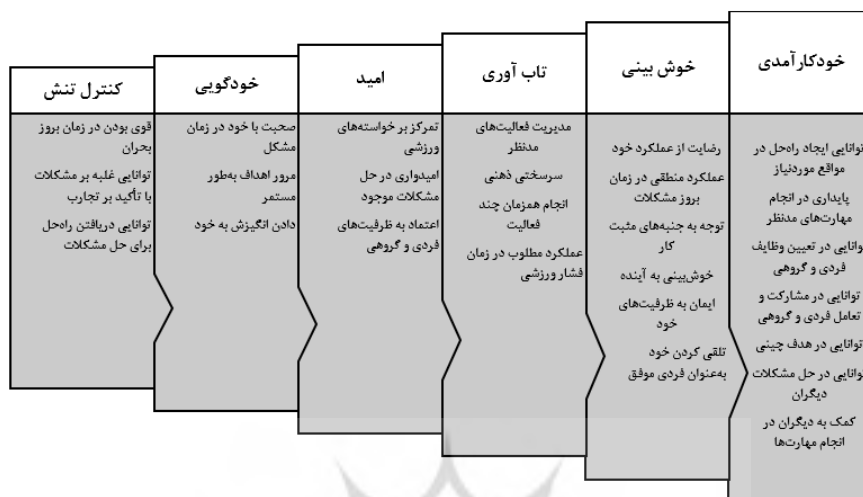
Table 4- Axial coding

کدها Code	مقوله‌ها Categories
رضایت از عملکرد خود Satisfaction with your performance	
عملکرد منطقی در زمان بروز مشکلات Reasonable performance when problems arise	
توجه به جنبه‌های مثبت کار Pay attention to the positive aspects of work	خوش‌بینی Optimism
خوش‌بینی به آینده Optimism for the future	
ایمان به ظرفیت‌های خود Faith in your own abilities	
تلقی کردن خود به‌عنوان فردی موفق Consider yourself a successful person	
قوی بودن در زمان بروز بحران Being strong in times of crisis	
توانایی غلبه بر مشکلات با تأکید بر تجارب Ability to overcome problems with an emphasis on experiences	کنترل تنش Tension control
توانایی دریافتن راه‌حل برای حل مشکلات Ability to find solutions to problems	
مدیریت فعالیت‌های مدنظر Management of activities in question	
سرسختی ذهنی Mental stubbornness	
انجام هم‌زمان چند فعالیت Perform several activities simultaneously	تاب‌آوری Resilience
عملکرد مطلوب در زمان فشار ورزشی Optimal performance during exercise pressure	

خروجی بخش کدگذاری انتخابی پژوهش را نشان می‌دهد.

پس از کدگذاری محوری، تعداد ۲۶ کدهای استخراج‌شده در بخش کدگذاری باز به‌صورت مناسب مقوله‌بندی شدند. شکل ۱ مدل پژوهش و

شکل ۱- مدل پژوهش

Figure 1- Research model

دغدغه کلیدی همواره به‌طور جدی مدنظر بوده است (پوتس و کاسیدی، ۲۰۲۰)؛ به این صورت که از آن به‌عنوان یکی از متغیرهای مهم در مسیر رشد و بهبود ورزش یاد می‌شود. اهمیت سرمایه روان‌شناختی سبب شده است تا پژوهشگران مختلفی در این حوزه مطالعاتی انجام دهند. خلأ مطالعاتی در حوزه ورزش سبب شده است تا پژوهش حاضر با هدف شناسایی ابعاد سرمایه روان‌شناختی در ورزش طراحی و اجرا شود. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که سرمایه روان‌شناختی در ورزش شامل شش بعد امید، خودگویی، خودکارآمدی، تاب‌آوری، خوش‌بینی و کنترل تنش است؛ به‌عبارتی، دستیابی به مؤلفه‌هایی شامل امید، خودگویی، خودکارآمدی، تاب‌آوری، خوش‌بینی و کنترل تنش می‌تواند به شکل‌گیری سرمایه روان‌شناختی در ورزش منجر شود. این ابعاد تا حدی شبیه به ابعاد شناسایی‌شده لوتانز بود که سرمایه روان‌شناختی را در چهار بعد خودکارآمدی، امید، خوش‌بینی و تاب‌آوری مشخص کرده بود؛ هرچند برخی مؤلفه‌ها ازجمله

مطابق با نتایج پژوهش مشخص شد که سرمایه روان‌شناختی در ورزش شامل شش بعد امید، خودگویی، خودکارآمدی، تاب‌آوری، خوش‌بینی و کنترل تنش است.

بحث و نتیجه‌گیری

سرمایه روان‌شناختی یکی از مسائل مهم در تمامی حوزه‌ها ازجمله ورزش است. سرمایه روان‌شناختی یکی از شاخص‌های روان‌شناسی مثبت‌گرا است که با ویژگی‌هایی از قبیل باور فرد به توانایی‌هایش برای دستیابی به موفقیت، داشتن پشتکار در دنبال کردن اهداف، ایجاد اسنادهای مثبت درباره خود و تحمل کردن مشکلات تعریف می‌شود. روان‌شناختی افراد به‌عنوان جزئی از روان‌شناسی مثبت‌گرا است که در سال‌های اخیر مدنظر قرار گرفته است. این رویکرد معتقد است که روان‌شناسی مثبت با تکیه بر نقاط قوت افراد به بهبود عملکرد فردی و سازمانی آن‌ها کمک می‌کند. بهبود سرمایه روان‌شناختی به‌عنوان یک

خودگویی و کنترل تنش از جمله مسائلی بود که به‌صورت اختصاصی در ورزش مشخص و شناسایی شود. به نظر می‌رسد، ماهیت ورزش و وجود تنش‌های بسیار در ابعاد مختلف ورزش سبب شده است تا به برخی مؤلفه‌ها از جمله خودگویی و کنترل تنش در جهت دستیابی به سرمایه روان‌شناختی نیاز باشد. خودگویی با ریزمؤلفه‌هایی شامل صحبت با خود در زمان مشکل، مرور اهداف به‌طور مستمر و دادن انگیزش به خود و کنترل تنش نیز با مؤلفه‌هایی شامل قوی‌بودن در زمان بروز بحران، توانایی غلبه بر مشکلات با تأکید بر تجارب و توانایی دریافتن راه‌حل برای حل مشکلات می‌تواند به مدیریت وقایع و اتفاقات پیش‌آمده در ورزش کمک کند.

لیران و میلر (۲۰۱۹) مشخص کردند که برای بهبود سرمایه روان‌شناختی نیاز است تا مسائل ذهنی و روانی در میان افراد تقویت شود. پورواتو و همکاران (۲۰۲۱) نیز مشخص کردند که دستیابی به سرمایه روان‌شناختی به وضعیتی اشاره دارد که در آن افراد از نظر ذهنی آمادگی حضور در فعالیت‌های مدنظر را دارند. به نظر می‌رسد، توجه به مؤلفه‌های خودگویی (صحبت با خود در زمان مشکل، مرور اهداف به‌طور مستمر و دادن انگیزش به خود)، کنترل تنش (قوی بودن در زمان بروز بحران، توانایی غلبه بر مشکلات با تأکید بر تجارب و توانایی دریافتن راه‌حل برای حل مشکلات)، خودکارآمدی (توانایی ایجاد راه‌حل در مواقع موردنیاز، پایداری در انجام مهارت‌های مدنظر، توانایی در تعیین وظایف فردی و گروهی، توانایی در مشارکت و تعامل فردی و گروهی، توانایی در هدف‌چینی، توانایی در حل مشکلات دیگران و کمک به دیگران در جهت انجام مهارت‌ها)، امید (تمرکز بر خواسته‌های ورزشی، امیدواری در حل مشکلات موجود و اعتماد به

ظرفیت‌های فردی و گروهی)، تاب‌آوری (مدیریت فعالیت‌های مدنظر، سرسختی ذهنی، انجام هم‌زمان چند فعالیت و عملکرد مطلوب در زمان فشار ورزشی) و خوش‌بینی (رضایت از عملکرد خود، عملکرد منطقی در زمان بروز مشکلات، توجه به جنبه‌های مثبت کار، خوش‌بینی به آینده، ایمان به ظرفیت‌های خود و تلقی کردن خود به‌عنوان فردی موفق) می‌تواند زمینه‌ای جدی را برای ارتقای سرمایه روان‌شناختی فراهم کند. برخورداربودن از سرمایه روان‌شناختی افراد را قادر می‌سازد تا علاوه بر مقابله بهتر در برابر موقعیت‌های استرس‌زا، کمتر دچار تنش شوند، در برابر مشکلات از توان بسیار برخوردار باشند، به دیدگاه روشنی در مورد خود برسند و کمتر تحت‌تأثیر وقایع روزانه قرار بگیرند؛ بنابراین این‌گونه افراد دارای سلامت روان‌شناختی بیشتری نیز هستند (ژو و همکاران، ۲۰۱۷). با توجه به نتایج پژوهش حاضر پیشنهاد می‌شود، با ایجاد دوره‌های آموزشی زمینه برای ارتقای مهارت‌های ورزشکاران در جهت بهبود سرمایه روان‌شناختی فراهم شود. پیشنهاد می‌شود، با سنجش وضعیت روان‌شناختی ورزشکاران، در ایجاد شواهدی درباره شرایط حقیقی ورزشکاران در حوزه‌های روان‌شناختی سعی شود. همچنین با توجه به نتایج پژوهش حاضر پیشنهاد می‌شود، با ارائه سیستم‌های انگیزشی برای بهبود انگیزش به ورزشکاران در جهت ایجاد سرمایه روان‌شناختی تلاش شود. در انجام پژوهش حاضر محدودیت‌هایی از جمله نبود امکان اجرای پژوهش حاضر در فاز کمی و استفاده از برخی روش‌های آماری از جمله تحلیل عاملی و همچنین استفاده از خبرگان حوزه غیرورزشی به‌منظور انجام مقایسه نتایج وجود داشت.

منابع

1. Ali Mohammadi, M., & Abbasi, M. (2015). Psychological capital: Concepts, types, importance and case studies. *Paper presented at the 2nd National Conference on Management Science Research*, Tehran. (In Persian).
2. Anglin, A. H., Short, J. C., Drover, W., Stevenson, R. M., McKenny, A. F., & Allison, T. H. (2018). The power of positivity? The influence of positive psychological capital language on crowdfunding performance. *Journal of Business Venturing*, 33(4), 470-492.
3. Avey, J. B., Wernsing, T. S., & Luthans, F. (2008). Can positive employees help positive organizational change? Impact of psychological capital and emotions on relevant attitudes and behaviors. *The Journal of Applied Behavioral Science*, 44, 48-70.
4. Chang, C., Putukian, M., Aerni, G., Diamond, A., Hong, G., Ingram, Y., ... & Wolanin, A. (2020). Mental health issues and psychological factors in athletes: detection, management, effect on performance and prevention: American Medical Society for Sports Medicine Position Statement—Executive Summary. *British Journal of Sports Medicine*, 54(4), 216-220.
5. Covassin, T., Elbin, R. J., Beidler, E., LaFevor, M., & Kontos, A. P. (2017). A review of psychological issues that may be associated with a sport-related concussion in youth and collegiate athletes. *Sport, Exercise, and Performance Psychology*, 6(3), 220.
6. Darvishmotevali, M., & Ali, F. (2020). Job insecurity, subjective well-being and job performance: The moderating role of psychological capital. *International Journal of Hospitality Management*, 87, 102462.
7. Forouhar, M., Ehsan Maleki, Sh., Roozbehani, R., & Shah Mohammadi, N. (2012). Organizational psychological capital management: A new approach to creating competitive Advantage. Paper presented at the *Second National Conference on Modern Management Sciences*, Gorgan. (In Persian).
8. Ghadiri, S., & Salehian, H. (2019). Anticipation of emotion regulation and psychological well-being on athletic performance of professional and semi-professional athletes. *Sport psychology Studies*, 8(29), 151-170. (In Persian).
9. Gupta, M., & Shaheen, M. (2017). Impact of work engagement on turnover intention: moderation by psychological capital in India. *Business: Theory and Practice*, 18, 136-143.
10. Henriksen, K., Schinke, R., Moesch, K., McCann, S., Parham, W. D., Larsen, C. H., & Terry, P. (2020). Consensus statement on improving the mental health of high-performance athletes. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 18(5), 553-560.
11. Kim, M., Do Kim, Y., & Lee, H. W. (2020). It is time to consider hhh'''''''' -being and performance satisfaction: The roles of authentic leadership and psychological capital. *Sport Management Review*, 23(5), 964-977.

12. Kim, M., Kim, A. C. H., Newman, J. I., Ferris, G. R., & Perrewé, P. L. (2019). The antecedents and consequences of positive organizational behavior: The role of psychological capital for promoting employee well-being in sport organizations. *Sport Management Review*, 22(1), 108-125.
13. Kim, M., Oja, B. D., Kim, H. S., & Chin, J. H. (2020). Developing student-athlete school satisfaction and psychological well-being: The effects of academic psychological capital and engagement. *Journal of Sport Management*, 34(4), 378-390.
14. Kim, M., Perrewé, P. L., Kim, Y. K., & Kim, A. C. H. (2017). Psychological capital in sport organizations: Hope, efficacy, resilience, and optimism among employees in sport (HEROES). *European Sport Management Quarterly*, 17(5), 659-680.
15. Lai, C. P., Hsieh, H. H., Chang, C. M., & Ni, F. T. (2020). The role of psychological capital in athletic performance and career development of adolescent baseball players in Taiwan. *Sustainability*, 12(18), 7652.
16. Liran, B. H., & Miller, P. (2019). The role of psychological capital in academic adjustment among university students. *Journal of Happiness Studies*, 20(1), 51-65.
17. Luthans, F. (2012). Psychological capital: Implications for HRD, retrospective analysis, and future directions. *Human Resource Development Quarterly*, 23(1), 1-8.
18. Moharamzadeh, M., Pashaei, M., & Nagavi, L. (2019). Comparing psychological capital, social adjustment and emotional styles in athletic students (individual and group) and non-athletes. *Journal of School Psychology*, 8(3), 163-176.
19. Morgan, H., Parker, A., & Roberts, W. (2019). Community sport programmes and social inclusion: what role for positive psychological capital? *Sport in Society*, 22(6), 1100-1114.
20. Poots, A., & Cassidy, T. (2020). Academic expectation, self-compassion, psychological capital, social support and student wellbeing. *International Journal of Educational Research*, 99, 101506.
21. Purwanto, A., Asbari, M., Hartuti, H., Setiana, Y. N., & Fahmi, K. (2021). Effect of psychological capital and authentic leadership on innovation work behavior. *International Journal of Social and Management Studies*, 2(1), 1-13.
22. Sarac, N., Sarac, B., Pedroza, A., & Borchers, J. (2018). Epidemiology of mental health conditions in incoming division I collegiate athletes. *The Physician and Sports Medicine*, 46(2), 242-248.
23. Trojian, T. H. (2020). Screening for Mental Health Conditions in Athletes. In *Mental health in the athlete* (pp. 11-24). Springer, Cham.
24. Walton, C. C., Baranoff, J., Gilbert, P., & Kirby, J. (2020). Self-compassion, social rank, and psychological distress in athletes of varying competitive levels. *Psychology of Sport and Exercise*, 101733.

25. Xu, J., Liu, Y., & Chung, B. (2017). Leader psychological capital and employee work engagement: The roles of employee psychological capital and team collectivism. *Leadership & Organization Development Journal*.

ارجاع دهی

شمعی، حمزه؛ ویسی، کوروش؛ علی‌آبادی، سمیرا؛ و حاتمی‌خیبری، خیدان. (۱۴۰۱). شناسایی ابعاد سرمایه روان‌شناختی در ورزش. *مطالعات روان‌شناسی ورزشی*، ۱۱(۴۱)، ۷۰-۱۵۱. شناسه دیجیتال: 10.22089/SPSYJ.2021.10491.2164

Shamei, H; Veysi, K; Ali Abadi, S; & Hatami Khaibari, Kh. (2022). Identifying the Dimensions of Psychological Capital in Sport. *Sport Psychology Studies*, 11(41), 151-70. In Persian. DOI: 10.22089/SPSYJ.2021.10491.2164

